

Tiedote 6.11.2009

Myyrä kaivautui suomalaiseen vuokrapeltoon: Vuokraviljely rapauttaa pellon kunnan

Suomalaisviljelijät eivät huolehdi vuokraamiensa peltojen perusparannustoimista, samaan tapaan kuin omistamiensa peltojen vastaavista, todisti väitöstudiumuksessaan tutkija Sami Myyrä MTT:stä. Hän havaitsi, että vuokraviljelijän valmius huolehtia pellon kunnosta on sidottu siihen, miten todennäköisenä hän pitää vuokrasopimuksen uusimista.

Käytännössä kyse on pellon hallintaoikeuden epävarmuuden aiheuttamasta ongelmasta. Pahimmillaan pellon perusparannusten laiminlyönti voi johtaa matalan tuottavuuden loukkuun, jossa kellään ei ole taloudellisia kannustimia kunnostaa peltoa ei vuokraviljelijälle eikä pellon omistajalla, Myyrä toteaa.

Suomen aktiivisessa viljelyssä oleva peltoala on yli kaksi miljoonaa hehtaaria, ja siitä noin kolmasosa on vuokralla. Pellonvuokraus yleistyi nopeasti 1990-luvulla ja erityisesti Suomen liittyessä EU:n jäseneksi.

Suomessa pellonvuokrauskulttuuri on nuorta ja peltojen vuokra-ajat ovat yleensä melko lyhyitä, keskimäärin noin viiden vuoden luokkaa.

FOSFORI JA PH KIELIVÄT LAIMINLYÖNNEISTÄ

Myyrä vertasi tutkimuksessaan omistajien itse viljelemien peltojen ja vuokralla olevien peltojen helppoliukoisien fosforin pitoisuutta sekä pH-lukua, joka kertoo kalkituksesta. Hän huomasi niissä selvän tasoeron omistajien viljelemien peltojen hyväksi. Etenkin vuokrapeltojen pH-taso on tilastollisesti merkittävästi matalampi kuin omistajien viljelemien peltojen.

Tutkimuksen tilastollinen data saatiin MTT:n kannattavuuskirjanpitoaineistosta, Viljavuuspalvelusta sekä TIKE:n peltolohkokorekisteristä. Kyselyaineiston perusjoukko poimittiin Verohallituksen maatilarekisteristä.

SUOMEN PELLONVUOKRAMARKKINAT EIVÄT TOIMI

Lisäksi Myyrä tarkasteli viljelijän päätöksentekoa vuokrapellon perusparannustoimien suhteen dynaamisen optimoinnin menetelmillä. Mallinnus otti huomioon mm. tuotantopanosten ja tuotteiden hinnat, vuokrasopimuksen pituuden ja sen uusiutumisen todennäköisyyden.

Tulos osoitti, että keskeinen tekijä viljelijän kalkitus- ja lannoituspäätöksenteossa on vuokrasopimuksen uusiutumisen todennäköisyys.

Pellonvuokramarkkinat eivät Suomessa toimi. Jos ne toimisivat, omistajankin kannattaisi tehdä perusparannukset, vaikka ei itse viljelisi peltoa, Myyrä tiivistää.

TILAKOON KASVU EI KIRITÄ TUOTTAVUUTTA

Viljanviljelyn tuottavuus on Suomessa noussut hitaasti, pitkällä aikavälillä vain 0,6TM,7 prosenttia vuodessa. Myyrän mukaan tämä on osittain seurausta pellonvuokrauksen lisääntymisestä.

Toisin kuin tähän asti on kuviteltu, tilakoon kasvu ei näytäkään lisäävän tuottavuutta

automaattisesti.

Havaittu tuottavuuskehitys on aiheutunut lähes yksinomaan teknologisesta kehityksestä. Tuotannon laajuudesta aiheutuvilla mittakaavaeduilla on ollut siihen vain pieni vaikutus, Myyrä sanoo.

MYYNTIVOITTOVERON ALENNUS KANNUSTAA

Suomalaiset pellonomistajat ovat jostain syystä erittäin haluttomia myymään peltojaan. Tutkimuksessa tarkasteltiin kolmea keinoa peltokauppojen lisäämiseksi: kiinteistövero, myyntivoittoveron väliaikaista huojennusta sekä pellon perusparannusvelvoitteen asettamista omistajalle.

Myyrä toteaa, että pellolle määrättävän kiinteistöveron käyttöönotto on poliittisesti epärealistista, ja perusparannusvelvoitteen asettamista puolestaan pitäisi tutkia tarkemmin.

Myyntivoittoveron väliaikainen huojennus kannustaa parhaiten niitä pellonomistajia, joilla on edes hiukan myyntiaikeita, hän toteaa.

Pellon myyntivoittoveron väliaikainen huojennus otetaankin Suomessa lähiaikoina käyttöön, kunhan sille saadaan EU:n hyväksyntä.

MMM Sami Myyrän väitöskirja *Land leasing, land degradation and agricultural productivity in Finland* tarkastetaan Helsingin yliopistossa 20.11.2009 klo 12. Vastaväittäjänä toimii professori Pekka Ilmakunnas Helsingin kauppakorkeakoulusta ja kustoksena professori Matti Ylätaalo Helsingin yliopistosta.

Lisätietoja: tutkija Sami Myyrä, MTT, puh. (09) 5608 6302, sami.myyra@mtt.fi

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi